

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-19
Besvaras senast
2025-06-09

Till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:686 Växande fattigdom

Till följd av de senaste årens höga inflation har omkring tio års reallöneökningar raderats ut. De senaste årens snabba prisökningar på basvaror såsom el, boende, mat och drivmedel gör att fler hushåll får svårt att klara sin grundläggande försörjning.

Över 330 000 människor fler lever i materiell och social fattigdom i Sverige 2024 än 2021. Det är en ökning med över 90 procent. För måttet allvarlig materiell och social fattigdom är ökningen ännu tydligare och uppgår till över 110 procent, vilket motsvarar närmare 170 000 människor.

Antalet människor som saknar kontantmarginal har ökat med över 22 procent, och över 35 procent fler anger att de har svårt att få ekonomin att gå ihop 2024 än 2021. Antalet som inte har råd att köpa nya kläder eller varje vecka spendera en mindre summa på sig själv har nästan fördubblats under perioden.

Kronofogden rapporterar fortsatt om dramatiska ökningar av antalet skuldsatta och de samlade skuldbeloppen. Vidare fortsätter antalet ansökningar om, och verkställande av, vräkningar att öka. Det gäller även vräkningar där barn är berörda.

Den här utvecklingen syns inte bara i statistiken. Hjälporganisationer har under flera år vittnat om hur de har behövt ställa om sina verksamheter för att möta nya grupper och ta ett allt större ansvar när de offentliga skyddsnäten monteras ned.

I en undersökning som Rädda Barnen, Röda Korset, Hyresgästföreningen och Majblomman nyligen publicerat framgår att 29 procent av de ensamstående föräldrarna med låga inkomster har haft svårigheter med att äta sig mätta. Det är en ökning med 9 procentenheter jämfört med 2024. 50 procent bland ensamstående föräldrar med låg inkomst uppger att de vid något eller flera tillfällen har haft svårt att ha råd med att köpa näringsrik mat. Bland sammanboende föräldrar med låga inkomster är motsvarande siffra 30 procent. 44 procent bland ensamstående föräldrar har behövt låna pengar av en närstående, vän eller bank för att betala grundläggande utgifter som hyra, el och mat. Motsvarande siffra bland sammanboende med låg inkomst är 30 procent.

60 procent av ensamstående föräldrar med låg inkomst oroar sig för sin försörjning de kommande sex månaderna. Motsvarande siffra för sammanboende föräldrar med låg inkomst är 37 procent, medan endast 7 procent i undersökningens kontrollgrupp delar samma oro. 27 procent av ensamstående och 21 procent av sammanboende föräldrar har haft svårigheter att kunna betala räkningar kopplat till sitt boende de senaste sex månaderna.

I undersökningen beskriver de svarande hur de har svårt att få råd till mat i slutet av månaden och tvingas avstå från att köpa kläder som barnen behöver eller delta i olika aktiviteter.

Trots den ökade fattigdomen och ekonomiska utsattheten minskade utbetalningen av ekonomiskt bistånd med nästan 900 miljoner kronor i löpande priser mellan 2021 och 2024. Sammantaget har den totala utbetalningen av ekonomiskt bistånd endast ökat med drygt 400 miljoner kronor i löpande priser sedan 1994, med vissa skiftningar i båda riktningarna under perioden.

Regeringen stramar nu åt rätten till och nivåerna i det ekonomiska biståndet, med udden riktad mot utrikes födda utifrån föreställningen att de lever på bidrag. Sedan 2000 har dock andelen utrikes födda som uppbär ekonomiskt bistånd minskat från drygt 12 procent till 3,6 procent 2023.

Mot den här bakgrunden vill jag fråga statsrådet Anna Tenje:

1. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att möta den växande fattigdomen i Sverige?
2. Anser statsrådet att det i en tid av växande fattigdom och minskande utbetalningar av ekonomiskt bistånd är rätt prioritering att strama åt det ekonomiska biståndet ytterligare?

.....

Maj Karlsson (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck